

Brüsszel, 2023. december 16.
(OR. en)

16892/23

LIMITE

ENER 703
CLIMA 656
TRANS 609
CONSOM 491
IND 695
ECOFIN 1392
FISC 300

Intézményközi referenciaszám:
2023/0443(NLE)

FELJEGYZÉS

Küldi:	az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész)
Címzett:	a Tanács
Biz. dok. sz.:	16136/23
Tárgy:	Javaslat – A Tanács rendelete az (EU) 2022/2578 rendeletnek az alkalmazási időszak meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról – Politikai megállapodás

BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2023. november 28-án javaslatot nyújtott be az (EU) 2022/2578 rendeletnek az alkalmazási időszak meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról szóló tanácsi rendeletre irányulóan¹.
2. A Tanács (EU) 2022/2578 rendelete („a piaci korrekciós mechanizmusról szóló rendelet”) ideiglenes intézkedések rendszerét hozza létre annak érdekében, hogy az Unióban megelőzze a túlzottan magas gázárak előfordulásait, amennyiben azok nem tükrözik a világpiaci árakat. A megállapodás értelmében Európa gáztözsdein az ügyletek felső értékhatárát bizonyos körülmények fennállása esetén 180 EUR/MWh-ban kell megállapítani. A mechanizmust akkor aktiválják, amikor az uniós virtuális kereskedési pontok árai bizonyos szinten túllépnek, valamint ezek az árak jelentősen meghaladják a világpiaci LNG-ártrendeket tükröző referenciaárat.

¹ 16136/23.

3. A Bizottság a piaci korrekciós mechanizmusról szóló rendelet alkalmazási időszakának egy évvel, 2025. január 31-ig történő meghosszabbítását javasolja.
4. A földgázellátás jelenlegi tartós hiányát, valamint a globális gázpiacok bizonytalan egyensúlya által okozott áringadozást figyelembe véve a fenti célzott és időben behatárolt meghosszabbítást szükségesnek ítélték annak érdekében, hogy a 2023/2024-es téli időszak során el lehessen kerülni a túlzottan magas energiaárakat. Megemlítendő az is, hogy az ESMA és az ACER – valamint utóbb a Bizottság – által végzett értékelések azt a következtetést tartalmazzák, hogy a piaci korrekciós mechanizmusról szóló rendelet hatálybalépése óta nem észleltek negatív hatást az ellátásbiztonság, az Unión belüli gázáramlás vagy a pénzügyi stabilitás tekintetében.

A JELENLEGI HELYZET

5. Az energetikai munkacsoport a 2023. december 5-i és 7-i és 12-i ülésén megvizsgálta a javaslatot.
6. A tagállamok észrevételeinek figyelembevételével az elnökség a Coreper 2023. december 15-i ülésén folytatandó véleménycseréhez elkészítette a szöveg első módosított változatát².
7. Mivel a módosított szöveget a tagállamok túlnyomó többsége el tudta fogadni, az elnökség az e feljegyzés mellékletében foglalt szöveget politikai megállapodás céljából benyújtja a TTE Tanács (Energia) soron következő, 2023. december 19-i ülésére.
8. Ezenkívül néhány további jogász-nyelvészi és stilisztikai változtatást hajtott végre a szöveg egészében annak javítása érdekében, ideértve a három vészhelyzeti rendelet azonos preambulumbekzdéseinek összehangolását is.
9. A bizottsági javaslatához képest végrehajtott módosításokat **félkövér** szedés, illetve [...] jelöli. A 16186/23 (+ COR 1) dokumentumhoz képest végrehajtott újabb változtatásokat **félkövér aláhúzott** betűtípus és [...] jelöli.

² 16186/23 + COR 1.

KONKLÚZIÓ

10. A fentiek fényében felkérjük a Tanácsot, hogy vizsgálja meg az e feljegyzés mellékletében foglalt elnökségi kompromisszumos szöveget, vitassa meg a delegációk által esetlegesen felvetett lezáratlan kérdéseket, valamint érjen el politikai megállapodást e tanácsi rendelettel kapcsolatban.

A TANÁCS (EU) 2023/... RENDELETE

(...)

az (EU) 2022/2578 rendeletnek az alkalmazási időszak meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 122. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az (EU) 2022/2578 tanácsi rendelet³ ideiglenes piaci korrekciós mechanizmust **hoz létre** az EU virtuális kereskedési pontjaihoz (a továbbiakban: VTP-k) kapcsolódó, egy hónap és egy év közötti lejáratú származtatott termékek kereskedésére adott megbízásokra. A piaci korrekciós mechanizmus ezért kiterjed minden olyan árualapú származtatott termékre, amellyel valamely szabályozott piacon kereskednek, és amelynek mögöttes terméke az Unióban egy VTP-n keresztül végrehajtott gázügylet.

³ A Tanács (EU) 2022/2578 rendelete (2022. december 22.) az uniós polgárok és a gazdaság túlzottan magas árakkal szembeni védelmét szolgáló piaci korrekciós mechanizmus létrehozásáról (HL L 335, 2022.12.29., 45. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2578/oj>).

- (2) A piaci korrekciós mechanizmus akkor aktiválódik, amikor piaci korrekciós esemény következik be, azaz amikor a fronthavi TTF-származtatott-termékeknek az ICE Endex B.V. **(Hollandia)** által közzétett elszámolási ára három munkanapon át meghaladja a 180 EUR/MWh-t, és a referenciaárnál 35 EUR-val magasabb. [...] Az (EU) 2022/2578 rendelet dinamikus ajánlattételi korlátot határoz meg, amelynek értelmében – **piaci korrekciós esemény bekövetkezése esetén** – a piacüzemeltetők nem fogadhatnak el, a piaci szereplők pedig nem nyújthatnak be olyan származtatott termékekre vonatkozó megbízásokat, amelyek ára 35 EUR/MWh-val magasabb az Energiaszabályozók **Európai Unió**s Együttműködési Ügynöksége („ACER”)⁴ által az előző napon közzétett referenciaárnál.
- (3) [...] Az Európai Értékpapírpiazi Hatóság („ESMA”)[...]⁵ és az **ACER** az (EU) 2022/2578 rendelet 8. cikkével összhangban 2023. március 1-jén közzétett hatásvizsgálati jelentéseikben számos mutatót elemzett az említett rendelet hatálybalépése óta a piaci korrekciós mechanizmus hatásának értékelése céljából. Az **ESMA** [...]és az **ACER** [...]arra a következtetésre jutott, hogy a piaci korrekciós mechanizmust nem aktiválták, és a vonatkozó jelentéseik közzétételéig nem merültek fel negatív hatások az ellátás biztonságára, az [...]Unión belüli **gázáramlásra vagy a pénzügyi** [...]stabilitásra nézve.
- (4) Az [...]ESMA és az **ACER** [...]2023. március 1-jei jelentéseiben elemzett mutatókra építve a Bizottság kiterjesztette az elemzést [...]azon piaci fejlemények értékelése [...]céljából, amelyek **az említett jelentésekben elemzett időszak után következtek be**. Az (EU) 2022/2578 rendelet hatálybalépése óta nem azonosítottak negatív hatásokat, és a piaci korrekciós mechanizmust soha nem aktiválták.

⁴[...][...]

⁵[...]

- (5) Az uniós energiaellátás biztonsága tekintetében azonban továbbra is komoly nehézségek mutatkoznak. A gázpiac globális helyzete továbbra is nagyon szűk. A gázárak még mindig jóval magasabbak az azon [...] válság kezdete előtti áraknál, amely Európában az energia Oroszország által fegyverként történő felhasználása, valamint Oroszország Ukrajnával szembeni agressziós háborúja nyomán következett be, és elkerülhetetlenül kihat az uniós polgárok vásárlóerejére és az uniós vállalkozások versenyképességére.
- (6) A gázpiaci volatilitás a geopolitikai kockázatokból eredő piaci szűkösség következménye is, és további kockázatot jelent az [...] **Unió gazdaságára** nézve. A 2023 nyarán és őszén megfigyelt markáns áringadozások – amikor az árak néhány hét alatt több mint 50 %-kal emelkedtek – azt mutatják, hogy a piacok még mindig instabilak, és továbbra is kiszolgáltatottak a kereslet és a kínálat terén jelentkező viszonylag kis sokkhelyzetekkel szemben, amint azt a közelmúltbeli eseményeket, például az ausztrál cseppfolyósított földgáz (LNG) létesítményekben történt sztrájkot vagy a „Balticconnector” rendszerösszekötő fennakadását követő ármozgások is bizonyítják. A Közel-Keleten zajló válság további jelentős geopolitikai kockázatot jelent, amely hatással lehet a [...] **gáz**árakra és [...] -ellátásra.
- (7) A globális gázpiacok jelenleg nagyon szűkösek, és ez várhatóan egy bizonyos ideig így is marad. A globális LNG-ellátás az elmúlt két évben csak szerény mértékben nőtt a cseppfolyósítási kapacitás korlátozott növekedése, a főbb exportlétesítmények üzemszünetei, valamint az LNG-erőművek csökkenő betápláltgáz-ellátása miatt. Jelentős új cseppfolyósítási kapacitás csak 2025-ben válik [...] **működőképessé**. Ezért a piaci egyensúly **várhatóan** a közeljövőben is bizonytalan marad.

- (8) Továbbá az orosz vezetékes gáz behozatalának elmúlt évi jelentős csökkenése miatt az Unió földgázellátása jelentősen csökkent a válság előtti helyzethez képest. A gázbehozatal jelenlegi szintjével az Unióba 2023-ban várhatóan mintegy 20 milliárd **köbméter** (m³) orosz vezetékes földgáz érkezik, ami körülbelül 110 milliárd m³-rel kevesebb, mint 2021-ben. Ezért továbbra is komoly kockázata van annak, hogy rövid távon gázhiány lép fel az Unióban. Tekintettel a jelenlegi szűk piaci feltételekre, az árak ismét emelkedhetnek előre nem látható események és hirtelen sokkhatások, **például a következők miatt: az** ázsiai LNG-kereslet élénkülése, ami csökkentheti a gáz globális gázpiacon való rendelkezésre állását; a vízenergia-tárolást [...] **és** a nukleáris termelést potenciálisan befolyásoló szélsőséges időjárási körülmények, amelyek a gáztüzelésű villamosenergia-termelés nagyobb mértékű igénybevételét tennék szükségessé; valamint további lehetséges gázellátási zavarok, többek között az Oroszországból érkező gázbehozatal teljes leállítását és a kritikus infrastruktúrák **olyan** további zavarai, **mint például** az Északi Áramlat I. gázvezeték elleni 2022. szeptemberi szabotázs [...] **vagy** a „Balticconnector” rendszerösszekötő vezeték 2023 októberében történt zavara[...].
- (9) A tartósan fennálló súlyos nehézségek az egész Uniót az energiahiány és a magas energiaárak kockázatának teszik ki. A gázárak szintje negatív hatással lehet az Unió gazdasági helyzetére, ipari versenyképességére és **polgárainak** [...] vásárlóerejére.

- (10) **Az említett** [...]körülmények között – különösen a gázárakat potenciálisan befolyásoló számos geopolitikai kockázat esetén – a szűkösségtől való félelem jelentős reakciókat válthat ki, amelyek komoly hatással lehetnek a [...]gázárakra. Tekintettel a kereslet és a kínálat jelenlegi kényes egyensúlyára, még [...]a mérsékelt gázellátási zavarok is drámai hatást gyakorolhatnak a gázárakra, és súlyos, tartós károkat okozhatnak az uniós gazdaság és az Unió polgárai számára.
- (11) A válság csúcspontján az Unió határozott és összehangolt választ fogadott el annak érdekében, hogy megvédje polgárait és gazdaságát a túlzottan **magas** áraktól, és biztosítsa, hogy a gáz minden rászoruló fogyasztóhoz határokon átnyúlóan áramoljon, **többek között** gázhiány esetén is. A „REPowerEU terv”⁶ [...]**alapján** hozott – **a Bizottság által a 2022. május 18-i közleményében bejelentett** – uniós válaszingykedések és az azt követő kezdeményezések – többek között az (EU) 2022/2578 rendeletben meghatározott intézkedés – hozzájárultak a helyzet javulásához. Amennyiben ezek az intézkedések hatályukat veszítik, [...]**veszélybe kerülne** az Unió által stabilizált – [...]**jóllehet** sérülékeny – helyzet, és [...]**romlana** az esetleges jövőbeli eseményekkel és hirtelen sokkhelyzetekkel szembeni ellenálló képesség[...].

⁶[...]

(12) Mivel az Unió egységes piac, és a **hollandiai** TTF-et általában az [...]európai gázpiacok „standard” árindikátorának tekintik, a TTF-hez kapcsolódó származtatott termékek magas gázárjai valamennyi tagállamban súlyos következményekkel járnának, bár adott esetben a tagállamtól függően **eltérő mértékben**. Az összes többi uniós VTP-hez kapcsolódó származtatott termékeket továbbra is bele kell foglalni az (EU) 2022/2578 rendelet **alkalmazási időszakának** meghosszabbításába annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a kereskedés más VTP-khez kapcsolódó származtatott termékekre való esetleges áttelése, amely torzulásokhoz vezethet az uniós energia- vagy pénzügyi piacokon. A piaci korrekciós mechanizmus megerősíti az uniós szolidaritást a túlzottan magas árak elkerülésével, amelyek sok tagállam számára már rövid ideig is fenntarthatatlanok. A piaci korrekciós mechanizmus segíthet biztosítani, hogy – **a tagállamok közötti szolidaritás szellemében** – valamennyi tagállam gázszolgáltató vállalkozásai észszerű áron vásárolhassanak gázt[...].

[...](13[...]) Tekintettel arra, hogy az (EU) 2022/2578 rendelet 2024. január 31-én hatályát veszti, alkalmazási időszakának meghosszabbítása a tagállamok közötti szolidaritás szellemében vészhelyzeti intézkedésnek minősül, [...]**válaszul** az energiaellátás terén tartósan fennálló súlyos nehézségekre[...], **amelyek** a közelgő válság és a túl magas árak kockázatát is magukban hordozzák[...].

- (14[...]) **Ezen túlmenően** [...] az (EU) 2022/2578 rendelet alkalmazási időszakának meghosszabbítása összhangban van a REPowerEU tervvel [...], amelynek célja az uniós polgárok és az **uniós** gazdaság védelme a túlzott áraktól és az energiaellátás hiányától.
- (15[...]) E rendeletnek 2024. február 1-jén kell hatályba lépnie annak érdekében, hogy a 2023/2024-es téli időszak során folyamatos védelmet biztosítson a túlzottan magas árakkal szemben.
- (16[...]) A [...] **meghosszabbításnak** ideiglenesnek kell lennie, és 2025. január [...] **31-ig** hatályban kell maradnia. A súlyos nehézségek és az **Unió gázellátását és gázárait érintő kockázatok** [...] tartós jellege, valamint a jelenlegi helyzet bizonytalansága miatt szükséges és arányos e meghosszabbítás.
- (17[...]) Mivel e rendelet célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (18[...]) Az (EU) 2022/2578 rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az (EU) 2022/2578 rendelet módosításai

Az (EU) 2022/2578 rendelet 12. cikke (1) bekezdésének második mondata helyébe a következő szöveg lép:

„Ez a rendelet 2025. január 31-ig alkalmazandó.”

2. cikk

Hatálybalépés [...]

Ez a rendelet 2024. február 1-jén lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt [...] **-ban/-ben, ...-án/-én.**

a Tanács részéről

az elnök